

УДК 811.112.2'373'42]:616-036.21
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-2-20>

Наталія ЛИСЕЦЬКА,
orcid.org/0000-0001-8821-4836
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) lyetska.nataliya@vnu.edu.ua

STRESSTEST ЯК НЕОЛОГІЗМ СУЧАСНОГО НІМЕЦЬКОМОВНОГО ДИСКУРСУ

У статті проаналізовано використання неологізму *Stresstest* у сучасному дискурсі німецької мови, зокрема в медійному мовленні, інтернет-джерелах та німецькому корпусі DWDS. Установлено, що досліджувана лексема походить з англійської *stress testing* і означає тест, при якому вимірюються реакції на стрес на кшталт фізичного чи психічного обтяження. Цей термін поширився з медицини (*Humanmedizin*) на інші галузі: *EU-Stresstest für Atomkraftwerke*; *Stresstest Stuttgart 21*; *Stresstest für Rot-Grün Regierung in Baden-Württemberg*. Однією з найуживаніших сфер уживання стали банки на перевірку їх фінансової спроможності. У 2020 р. у зв'язку з пандемією слово *Stresstest* наново набуває популярності, про що свідчать такі новосемантизми, як *Corona-Stresstest*, *Pandemie-Stresstest 2020* та ін. Первинне, основне значення неологізму, що стосується лише банківської сфери, – стійкість та надійність банків у стресових ситуаціях, спричинених економічними, фінансовими й іншими світовими кризами, стирається та використовується в переносному значенні. Новонабуте значення випробування в стресовій ситуації екстраполюється в семантичне ядро. Реальна загроза, викликана пандемією *Corona-19*, персоніфікується як така, що спричинює стресовий стан. Виокремлено основні сфери вживання досліджуваної лексеми та подано приклади використання новосемантизму.

Починаючи з 24 лютого 2022 р., лексема *Stresstest* застосовують на позначення проблем, які суттєво торкнулися всіх європейських країн в енергетичному, газовому, банківому й політичному секторах, спричинених російською війною в Україні, як-от: *Stresstest für Stromversorgung*, *Stresstest der Atomkraftwerke*, *Ukraine-Krieg – Stresstest für alle*, *Energiesektor im Stresstest*, *Krieg als realer Stresstest*, *Ampelkoalition im Stresstest*, *Stresstest für Banken mit Russland-Engagement* etc.

Ключові слова: дискурс, неологізм, новосемантизм, пандемія, персоніфікація, семантична інновація, семантичне ядро.

Nataliia LYSETSKA,
orcid.org/0000-0001-8821-4836
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor;
Associate Professor at the Department of German Philologie
Lesya Ukrainka Volyn National University
(Luzk, Ukraine) lyetska.nataliya@vnu.edu.ua

STRESSTEST AS A NEOLOGISM OF MODERN GERMAN SPEAKING DISCOURSE

The article analyzes the use of the neologism *Stresstest* in the modern discourse of the German language, in particular in the media, Internet sources and the German DWDS corpus. It was established that the lexeme under study comes from the English *stress testing* and means a test that measures reactions to stress such as physical or mental pressure. This term has spread from medicine (*Humanmedizin*) to other fields: *EU-Stresstest für Atomkraftwerke*; *Stresstest Stuttgart 21*; *Stresstest für Rot-Grün Regierung in Baden-Württemberg*. One of the most prevalent spheres of use became banks with the purpose to check their financial capacity. In 2020, in connection with the pandemic, the word *Stresstest* is gaining popularity anew, as evidenced by new semanticisms such as *Corona-Stresstest*, *Pandemie-Stresstest 2020*, etc. The primary, main meaning of the neologism, which applies only to the banking sphere – stability and reliability of the banks in stressful situations caused by economic, financial and other world crises – is erased and used in a transferred sense. The newly acquired meaning of a test in a stressful situation is extrapolated into the semantic core. The real threat posed by the *Corona-19* pandemic is personified as the one causing stressful state. The main areas of use of the studied lexeme are distinguished and examples of use of the new semanticism are given.

Starting from February 24, 2022, the lexeme *Stresstest* is used to refer to problems that have significantly affected all European countries in the energy, gas, banking and political sectors and were caused by the Russian war in Ukraine, such as: *Stresstest für Stromversorgung*, *Stresstest der Atomkraftwerke*, *Ukraine-Krieg – Stresstest für alle*, *Energiesektor im Stresstest*, *Krieg als realer Stresstest*, *Ampelkoalition im Stresstest*, *Stresstest für Banken mit Russland-Engagement* etc.

Key words: discourse, neologism, new semanticism, pandemic, personification, semantic innovation, semantic core.

Постановка проблеми. Об'єктивна реальність слугує утворенню нових лексем, – чи то з новою формою й значенням (власне неологізм), чи то з відомою формою, але новим значенням (новосемантизм), – а антиномія мови та суспільства дає нам змогу правильно впорядкувати наш концептуальний простір і таким чином поповнити власний ментальний лексикон. На цьому етапі наукових пошуків важливо дослідити процес функціонування актуальних неологізмів сьогодні, що зумовлено потребою вербалізації нових явищ дійсності.

Аналіз досліджень. Неологізми поповнюють повсякчасно склад кожної живої мови, тому питання актуалізації нових лексем у сучасному дискурсі завжди буде магістральним для лінгвістів. Дослідженням творення нових лексем займалися багато відомих лексикологів, зокрема Ю. А. Зацний, В. В. Левицький, О. Д. Огуй, Н. В. Таценко, О. П. Пророченко, D. Herberg, M. Kinne, S. Innerwinkler, U. Quasthof, W. Teubert, фразеологів А. А. Смерчко, P. Balsliemke, D. Hartmann, та ін. Однак лексема *Stresstest* сучасного німецькомовного дискурсу ще не була предметом спеціального дослідження, що й становить актуальність цієї розвідки.

Мета статті – використання лексеми *Stresstest* у сучасному дискурсі німецької мови та вивчення її основних семантичних особливостей.

Означена мета передбачає виконання таких завдань: 1) дати дефініцію поняття «неологізм»; 2) простежити активацію вживання лексеми *Stresstest* у сучасному німецькомовному дискурсі, а саме в медійному дискурсі, інтернет-джерелах, німецькому корпусі DWDS; 3) виокремити основні сфери вживання досліджуваної лексеми та її семантичні характеристики.

Матеріалом дослідження слугують газети, журнали, інтернет-джерела й інші ЗМІ, а також німецький корпус DWDS.

Виклад основного матеріалу. У сучасній лінгвістичній науці не існує єдиного визначення поняття «неологізм». Неологізмами можуть бути нові слова, які виникають у мові (*гр. neos (новий) + logos (слово)*), запозичення та лексичні одиниці з новонабутою семантикою. У німецькій мові існують для поняття «неологізм» такі варіанти: *Neologismen (неологізм) – Neubildung (нове утворення), Neuschöpfung (новотворення), Neuwort (нове слово), Neubedeutung (нове значення)* (Кінне 1996; Лисецька 2019). Як зазначають Ю. А. Зацний, А. В. Янков «визначення неологізмів як слів або зворотів, що створені для позначення нового (раніше не відомого) предмета

або для вираження нового поняття, не можна вважати вичерпним, оскільки таке визначення включає не всі різновиди інновацій. Використання інших критеріїв (денотативного, стилістичного, лексикографічного) також не охоплює всіх неологізмів» (Зацний, Янков: 5). Ми поділяємо думку М. Кінне й вважаємо, що «неологізм – це зовсім нова лексична єдність у сукупності своєї форми та значення (нова лексема) або зовсім нове значення певної лексичної одиниці, що додається до вже наявного і яке

- ще не зафіксоване жодним словником;
- виникає й поширюється в певний період мовленнєвого розвитку мовної спільноти, насамперед (але не лише) на основі комунікативних потреб;
- переймається загальноновживаним словниковим складом стандартної мови (узуалізація);
- акцептується як мовна норма (акцептуалізація);
- пізніше закріплюється лексикографічно (лексикалізація, кваліфікація);
- під час загального процесу свого розвитку сприймає більшість носіїв мови впродовж певного часу як нове» (Кінне 1996: 346).

Stresstest походить з англійської мови *stress testing* й означає тест, при якому вимірюються реакції на стрес на кшталт фізичного чи психічного обтяження. Цей термін поширився з галузі медицини (*Humanmedizin*) на інші галузі: інженерні науки, економіку, політику й також розповсюджений і в розмовній мові. У 2011 р. товариство німецької мови *Gesellschaft für deutsche Sprache (GfdS)* вибрало цей неологізм словом року 2011. Для GfdS критерієм відбору слугує не частота вживання, а популярність і сигніфікантність. GfdS пояснює свій вибір, що це «мовний нерв року», який завершується: *Die Liste trifft den sprachlichen Nerv des sich dem Ende neigenden Jahres und stellt auf ihre Weise einen sprachlichen Jahresrückblick dar.* (GfdS).

У 2011 р. слово набуло надзвичайної популярності, стало широковідомим і поширеним. Однією з найуживаніших царин уживання стали банки на перевірку їх фінансової спроможності: *Trotz Coronakrise wären Europas Banken auch für erhebliche wirtschaftliche Schocks – zu diesem Ergebnis kommt der Stresstest der Bankenaufseher. Deutsche Institute schneiden aber unterdurchschnittlich ab* (Spiegel. Wirtschaft. 30.07.2021). Проведений аналіз засвідчує те, що лексема *Stresstest* використовується в різних сферах суспільного та професійного життя: *der EU-Stresstest für Atomkraftwerke* (оцінка комісією Євросоюзу безпеки атомних електростан-

цій), *Stresstest für Rot-Grün Regierung in Baden-Württemberg* (у 2011 р. у Баден-Вюртенберзі вперше уряд був сформований із коаліції партії зелених і соціал-демократів), *Stresstest Stuttgart 21* (перевірка ефективності роботи модернізованого залізничного вузла в Штутгарті). Починаючи з 2011 р., слово *Stresstest* стало невід'ємною частиною німецької розмовної мови у вживається в багатьох випадках із прийменником *für*: *Stresstest für Kinder*, *Stresstest für Erwachsene*, *Stresstest für Schulen etc.* (Лисецька 2020).

Розглянемо слово *Stresstest* в текстовому корпусі DWDS (DWDS). Пошук у DWDS-Wortprofil дає цікаві результати. Лексема *Stresstest* починає вживатися з 2000 р. Синонімічною групою є лексеми *Belastungstest*, *Belastungsprobe*, *Härtetest*. На сьогодні корпус уміщує текстові матеріали газетної бази до 2018 р.: *Berliner Zeitung* (1994–2005 pp.) – 16 уживань лексеми *Stresstest*, *Tagesspiegel* (1996–2005 pp.) – 40 уживань, *die Zeit* (1946–2018 pp.) – 3434 вживання. Простежено широке використання неологізму й у подальші роки: *Am 18. Oktober 2021 veröffentlichte EZB ihre Methodik für den Klimarisiko-Stresstest 2022.... Ziel der Analyse ist insbesondere die Identifizierung und Erhebung von Klimarisiken, Schwachstellen, Best Practices der Branche und Herausforderungen der Banken insbesondere im Hinblick auf die Datenverfügbarkeit und –qualität sowie der abschließende Vergleich der Stresstestergebnisse der Institute.* (<https://blogs.pw.c.de/risk/risikomanagement/ezb-klimarisiko-stresstest-2022/1813/>) Можна помітити термінологічне вживання неологізму: *Stresstest Archives*, *Stresstest-Methodik etc.* Простежимо функціонування досліджуваної лексеми.

Слово *Stresstest* утворює (групування за принципом log Dice (типові слова-партнери)):

1) Adjektivattribut: *europaweit*, *bestanden*, *angeordnet*, *verlangt*, *sogenannt*, *anstehend*, *genannt*, *regelmäßig*, *jährlich*, *veröffentlicht*, *geplant*, *aktuell*, *jung*, *hart*. Наприклад: «*Die EU-Kommission legt die Ergebnisse eines europaweiten Stresstests bei Atomkraftwerken vor*» (Die Zeit, 03.10.2013 (online));

2) Akk./Dativ-Objekt: *unterziehen*, *bestehen*, *durchführen*, *aussetzen*, *fordern*. Наприклад: «*Die Europäische Zentralbank (EZB) will in den nächsten zwölf Monaten 128 Banken aus den künftig 18 Euro-Ländern einem Stresstest unterziehen*» (Die Zeit, 23.10.2013 № 43), «*Mit der jetzigen Entscheidung haben alle 18 überprüften Geldhäuser grünes Licht bekommen, 14 von ihnen hatten den Stresstest ohne Einwände bestanden*» (Die Zeit, 03.12.2013 (online)),

«*Aus seiner Sicht habe der Tiefbahnhof den Stresstest nicht bestanden*» (Die Zeit, 18.02.2013 № 07);

3) Präpositionalgruppe з дієсловами, напр.: *durchfallen bei*. Наприклад: «*Frankreichs Präsident Nicolas Sarkozy, dessen Land die meisten Atommeiler in Europa hat, sagte zu, Kraftwerke zu schließen, die bei den Stresstests durchfielen*» (Die Zeit, 28.03.2011 № 13);

4) Genitivattribut: *Bankenaufsicht*, *Finanzaufsicht*, *Aufsichtsbehörde*, *Bank*. Наприклад: «*Im Dezember 2011 war es beim Stresstest der europäischen Bankenaufsicht EBA durchgefallen*» (Die Zeit, 07.05.2012 (online));

5) Subjekt: *ergeben*, *bestehen*, *zeigen*. Наприклад: «*Selbst dann nicht, als Stresstests ergaben, dass keines der Kernkraftwerke ausreichend gegen Naturkatastrophen oder den Ausfall des Kühlsystems geschützt ist*» (Die Zeit, 06.12.2012 № 50);

6) Präpositionalgruppe з іменниками: *für Tiefbahnhof*, *für Atommeiler*, *zur Leistungsfähigkeit*, *für Atomkraftwerk*, *für Kernkraftwerk*, *für Bank*, *für Bahnhof*, *bei Bank*. Наприклад: «*Brüssel (dpa) – EU-Energiekommissar Günther Oettinger will heute bei einer kurzfristig angesetzten Pressekonferenz in Brüssel Einzelheiten der Stresstests für europäische Atommeiler mitteilen*» (Die Zeit, 25.05.2011 (online));

7) Genitivattribut: *Präsentation*, *Ergebnis*, *Runde*, *Resultat*, *Ausgang*, *Veröffentlichung*, *Vorstellung*. Наприклад: «*Geißler hatte sein Kompromisskonzept nach der öffentlichen Präsentation des Stresstests vorgelegt*» (Die Zeit, 30.07.2011 (online)), «*Nach den Ergebnissen ihres jüngsten Stresstests würden 17 der 18 wichtigsten Institute des Landes einen massiven Abschwung überstehen*» (Die Zeit, 08.03.2013 (online)) (DWDS).

За оглядом наукової літератури до найчастіше вживаних лексем зі словом *Stresstest* відносимо такі десять ЛО: *Ergebnisse*, *bestanden*, *Banken*, *sogenannten*, *unterzogen*, *neuen*, *jüngsten*, *Bankenaufsicht*, *europaweiten*, *durchgefallen* (DWDS). Як свідчить матеріал розвідки, найчастотніше вживання досліджуваної лексеми було у 2011–2013 pp. у банківській сфері. У подальші роки сфера вживання *Stresstest* поширилася на інші галузі суспільного життя.

У 2020 р. слово *Stresstest* наново набуває популярності й уживається в багатьох випадках із прийменником *für*: *Stresstest für Unternehmen*; *Stresstest für Schulen*; *Stresstest für Kliniken etc.* Пандемія 2020 р. *Corona-Pandemie* стала для людства великим випробуванням і принесла чимало страждань й у багатьох уселила зневіру, що й відображають новоутворення *Corona-Stresstest*, *Pandemie-Stresstest 2020* та ін. (<https://www.versicherungsjournal.de/markt-und-politik/corona-krise-deutschland-im-pandemie-stresstest-138238.php>). Політологи, журна-

лісти, економісти ставлять питання щодо подальших перспектив функціонування провідних інституцій стосовно змоги виконання своїх безпосередніх функцій (чи є вони «стресостійкими») у зв'язку зі стрімким поширенням коронавірусу COVID-19. Саме тому перевірялися банки стосовно їхньої фінансової стабільності й подальшої життєздатності за спеціальною методикою на «стресостійкість» (*Stresstest-Methodik 2020; die Methodik des EU-weiten Stresstests; Stresstestverfahren etc.: Im Allgemeinen begrüßt die DK die Initiative der EBA, die Methodik des EU-weiten Stresstests zu überprüfen und ggf. zu überarbeiten, um ihn informativer, kosteneffizienter und flexibler zu gestalten. Allerdings bemängelt sie den Zeitpunkt der Konsultation, dass diese trotz des abgesagten Stresstests von 2020 und der Bewältigung der Corona-Krise durchgeführt wird. ... Ebenfalls unterstützen wir Sie sowohl bei der Rechnung als auch bei der Kommunikation der Ergebnisse aus den einzelnen Stresstestverfahren, um ein möglichst transparentes Bild der tatsächlichen Risikosituation in die Medien zu tragen*) (<https://home.kpmg/at/de/home/insights/2019/07/stresstest-methodik-2020.html>).

Прикладом уживання слова *Stresstest* у повсякденному мовленні може бути проведення тестування людей із підозрою на захворювання на коронавірус. Переживання, сумніви та побоювання, щоб не захворіти, є своєрідним стресовим тестом (*Stresstest*): *Corona oder kein Corona: ein Stresstest* (<https://www.zdf.de/nachrichten/panorama/coronavirus-test-erfahrungsbericht-100.html>).

Розглянемо деякі сфери вживання вислову *Stresstest für* у сучасному німецькомовному дискурсі:

– *Corona-Stresstest für Banken*. Федеральний орган фінансового нагляду та Бундесбанк розробили спеціальний *Stresstest* для менш значущих установ, які працюють під національним наглядом (LSI). Ця методика (*Stresstest-Methodik 2020*) дасть їм змогу нормально функціонувати навіть у разі різкого падіння валового внутрішнього продукту. (<https://www.sparkassenzeitung.de/politik/corona-stresstest-blick-die-medien-12032020>);

– *Stresstest für Seniorenheime*. Будинки престарілих опинились у скрутному становищі, оскільки люди старшого віку перебувають в зоні посиленого ризику під час коронавірусної пандемії, а соціальні контакти для людей похилого віку важливі (<https://www.ardmediathek.de/hr/player/Y3JpZDovL2hyLW9ubGluZS84ODY3OQ/stresstest-fuer-seniorenheime>);

– *Stresstest für das Gesundheitssystem*. Систему здоров'я в Німеччині, як і в інших країнах, очікують випробування у зв'язку з пандемією коронавірусу, зокрема наявності необхідної кількості

ліжок у лікарнях для хворих на ковід, компетентного фахового та обслуговуючого персоналу і його належного фінансового забезпечення тощо (<https://www.tagesschau.de/multimedia/video/ts24/schwerpunkt/video-673155.html>);

– *Stresstest für Eltern*. У зв'язку з неодноразовим карантинном 2020–2021 рр. діти дошкільного віку й школярі залишалися та навчалися впродовж довшого часу вдома. Для багатьох батьків це більше ніж просто стрес-тест: *Wer sein Kind jetzt in Betreuung geben darf?* Як доглядати за дітьми, якщо потрібно працювати (на підприємствах, фірмах, у лікарнях, будинках престарілих тощо) (<https://www.muensterschezeitung.de/Specials/Coronavirus/4171301-Stresstest-fuer-Eltern-Wersein-Kind-jetzt-noch-in-Betreuung-geben-darf>);

– *Coronavirus als Stresstest, Coronavirus: Ein bisher unbekannter Stresstest, Coronavirus: Stresstest für Deutschland, Corona-Krise: Stresstest für die Welt* та ін. Використання цих і подібних висловлювань спостерігаємо щоденно в мас-медіа та побуті, бо пандемія коронавірусу виходить у світі з-під контролю, Covid-19 поширюється «ураганними темпами» по всьому світу й у багатьох країнах ситуація критична;

– *Stresstest für die Industrie* (<https://www.tagesschau.de/wirtschaft/corona-wirtschaft-automobil-103.html>). Коронавірус має негативний вплив на економічний стан країни. Уповільнилося постачання виготовлених товарів у Китаї, що позначається на розвитку виробництва Німеччини. Наприклад, доставка медикаментів із Китаю триває від чотирьох до шести тижнів. Саме тому Федеральна асоціація німецької промисловості (BDI) говорить про *Stresstest für die Industrie*;

– *Stresstest für die Digitalisierung in Deutschland* (<https://www.iwkoeln.de/corona-krise-und-die-deutsche-wirtschaft.html>). Пандемія, що охопила весь світ, прискорила перехід підприємств, освітніх та медичних установ і всіх інших інституцій у режим дистанційної роботи, унесла корективи ведення соціальних й особистих контактів. Криза коронавірусу в найближчому майбутньому покаже переваги та недоліки дигіталізації. Очевидний недолік – це нестача безпосередньої комунікації. Проте цифровізація створює нові можливості для економічного розвитку суспільства й самоорганізації громадян. Усі цифрові досягнення та недоліки стануть очевидними за дуже короткий час, передусім у професійній сфері, освіті, медицині, появі нових мас-медіа, розвитку технічної інфраструктури тощо. Отже, пандемія є стресовим тестом для дигіталізації кожної окремої країни та Німеччини зокрема;

– *Stresstest für die Psyche* (<https://www.regenbogen.de/nachrichten/magazin/20200319/corona-krise-stresstest-fuer-die-psyche>). Унаслідок коронакризи багато молодих людей і насамперед люди похилого віку впадають у розпач та почувають себе самотніми й такими, що ніхто ними не цікавиться. Виникають непередбачені нові ситуації, до яких потрібно пристосуватися за короткий час. Це нелегке завдання, особливо для нашої психіки. Великий психологічний тиск відчувають також люди різних професійних сфер. Вони перебувають у стані невпевненості та страху втратити своє робоче місце. Ще донедавна вираз «часткова зайнятість» був словом-запозиченням лише в напівпрофесійному футболі. Але ситуація змінилася: *«Kurzarbeit war bis vor zwei Wochen noch ein Fremdwort im semiprofessionellen Fußballsport. Nun längst nicht mehr. Ulf Baranowsky, der Geschäftsführer der Vereinigung der Vertragsfußballer (VDV), ist im Stresstest: „Gegenwärtig sind wir als Spielergewerkschaft sehr stark eingebunden.“»*. 25.03.2020. (<https://www.jungewelt.de/artikel/375220.kicker-in-kurzarbeit.html>).

У мас-медіа з'являються висловлювання, які застерігають, що може трапитися внаслідок пандемії коронавірусу. *Corona- Stresstest* персоніфікується як загроза для суспільства і його громадян. Видання *Welt* порушує дебати про відповідальність країн-членів Євросоюзу стосовно подолання пандемії та наголошує на егоїстичній поведінці окремих його членів: *«Der Corona-Stresstest offenbart den Egoismus der EU-Länder»* 23.02.2020. (<https://www.welt.de/politik/deutschland/plus206700197/Krisenmanagement-Der-Corona-Stresstest-offenbart-den-Egoismus-der-EU-Laender.html>). Як свідчать офіційні заяви політиків й інформація в пресі, країни Євросоюзу, а також ті держави, яких пандемія коронавірусної хвороби торкнулася в першу чергу, об'єднують свої зусилля в боротьбі з нею. Проте, чи вистійть світ перед цим великим випробуванням – *Corona-Stresstest*, – покаже майбутнє.

Сучасний *Stresstest* усвідомлюється німецькою спільнотою як такий, якого ще раніше ніхто не знав і який мають скласти держава, суспільство та економіка й котрий не щадить нікого: *«Der gegenwärtige nie da gewesene Stresstest, den Staat, Gesellschaft und Wirtschaft heute bestehen müssen, legt sie dafür umso schonungsloser zutage»* 25.03.2020 (<https://www.handelsblatt.com/meinung/kolumnen/expertenrat/christ/expertenrat-harald-christ-der-plan-fuer-den-tag-nach-dem-corona-stresstest/25678928.html?ticket=ST-28855-i9kBCXdBePzkKDQtFc5x-ap2>). *Corona-Stresstest* – це випробування, що стоїть перед усім людством.

Існує думка, що *Corona-Stresstest* дає шанс виправити попередні помилки, пов'язані з цифровізацією та вдосконалити інформаційно-комунікаційні технології: *«Der Plan für den Tag nach dem Corona-Stresstest. Die Pandemie offenbart eklatante Schwächen in Digitalisierung und Verwaltungsstruktur. Die Coronakrise bietet die Chance, Fehler auszubessern»* 25.03.2020. (<https://www.handelsblatt.com/meinung/kolumnen/expertenrat/christ/expertenrat-harald-christ-der-plan-fuer-den-tag-nach-dem-corona-stresstest/25678928.html?ticket=ST-28855-i9kBCXdBePzkKDQtFc5x-ap2>).

Гаральд Кріст, експерт з фінансів та економіки, наголошує, що робота в дистанційному режимі вважалася проектом майбутнього, проте час уніс свої корективи. Якщо з кризи зробити правильні висновки, політика й економіка можуть зміцніти та бути добре підготовленими для наступних випробувань. Отож, хоча *Corona-Stresstest* є надто складним випробуванням і містить у цьому наративі негативний маркер, воно може зробити людство сильнішим.

Висновки. Як бачимо, починаючи з 2020 р. використання лексеми *Stresstest* простежується в різних сферах суспільного життя, зокрема в публіцистичному мовленні, діловому й науковому стилях, повсякденному дискурсі тощо й несе в собі відтінок значення – *випробування когось/чогось* (людей, інституцій, установ та ін.) на стійкість і стресову ситуацію, яка утворилася нині в найближчому оточенні людини, країні чи світі. Первинне, основне значення неологізму, що стосується лише банківської сфери, *стійкість та надійність банків у стресових ситуаціях, спричинених економічними, фінансовими й іншими світовими кризами*, стирається та використовується в переносному значенні. Новонабуте значення *випробування в стресовій ситуації* екстраполюється в семантичне ядро й ближню периферію. Реальна загроза, спричинена пандемією *Corona-19*, персоніфікується як така, що спричинює стресовий стан, який потрібно подолати (*Die Herausforderungen des Jahres 2020 sind ein Stresstest für die Europäische Union.* – [sueddeutsche.de](https://www.sueddeutsche.de), 19. April 2020). Як свідчить матеріал дослідження, *Stresstest* став невід'ємною складовою частиною життя в сучасному світі й чим стійкіші ми до подолання перешкод, тим вище стоятимемо на кар'єрній сходинці та сходинці суспільного поступу.

Із початком великомасштабного вторгнення Росії в Україну, починаючи з 24 лютого 2022 р., лексема *Stresstest* уживається в значенні сильного внутрішнього стресового стану для біль-

шості людей: *Ukraine-Krieg und Gaskrise sind für Deutschland ein politischer Stresstest* (https://www.t-online.de/nachrichten/deutschland/innenpolitik/id_100038698/corona-krise-und-ukraine-krieg-stresstest-fuer-alle-auf-die-mitte-kommt-s-an.html). Слово *Stresstest* набуло широкого використання в сучасних німецьких мас-медіа для окреслення актуальних труднощів в енергетичній та газовій

галузях, спричинених російською війною в Україні, як-от: *Stresstest für Stromversorgung, Stresstest der Atomkraftwerke, Ukraine-Krieg – Stresstest für alle, Energiesektor im Stresstest, Krieg als realer Stresstest, Ampelkoalition im Stresstest, Stresstest für Banken mit Russland-Engagement* etc.

Перспективу дослідження вбачаємо подальше вивчення неологізмів німецької мови воєнного дискурсу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зацний Ю. А., Янков. А. В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник: словн. неологізмів. Вінниця: Нова кн., 2008 с.
2. Лисецька Н. Актуалізація й узуралізація нових лексем «der Masterplan Migration» та «Ankerzentren» у німецькому політичному дискурсі. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: наук. журн. / редкол.: В. І. Кушнерик та ін. Чернівці, 2019. №. 2(18). С. 160–167.*
3. Лисецька Н. Г. Неологізми німецької мови як об'єкт наукових пошуків зі стилістики та лінгвістики тексту в контексті підготовки майбутніх філологів. *Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. 83–86.*
4. DWDS. Stresstest. URL: <https://www.dwds.de/wp/Stresstest>
5. GfdS. Stresstest zum Wort des Jahres gewählt. URL: <https://gfdS.de/stresstest-zum-wort-des-jahres-2011-gewaeht/>
6. Kinne M. Neologismus und Neologismenlexikographie im Deutschen. Zur Forschungsgeschichte und zur Terminologie, über Vorbilder und Aufgaben. *Deutsche Sprache. Zeitschrift für Theorie, Praxis, Dokumentation. 24. Jahrgang, 1996. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co., 1997. S. 327–358.*
7. Wikipedia. Stresstest. URL: <https://de.wikipedia.org/wiki/Stresstest>

REFERENCES

1. Zatsnyi Yu. A., Yankov. A. V. Innovatsii u slovnykovomu skladі anhlіiskoi movy pochatku XXI stolittia: anhloukrainyski slovnyk: slovn. neolohizmiv. [Innovations in the Vocabulary of the English Language at the Beginning of the XXI Century: English-Ukrainian Dictionary: Dictionary of Neologisms] Vinnytsia: Nova kn., 2008 s. [in Ukrainian].
2. Lysetska N. Aktualizatsiia y uzualizatsiia novykh leksem «der Masterplan Migration» ta «Ankerzentren» u nimetskomu politychnomu dyskursi. [Actualization and Usualization of the New Lexemes «der Masterplan Migration» and «Ankerzentren» in the German Political Discourse] *Aktualni problemy romano-hermanskoі filolohii ta prykladnoi lindhvistyky [Actual Problems of Romance-Germanic Philology and Applied Linguistics]: nauk. zhurn. / redkol.: V. I. Kushneryk ta in. Chernivtsi, 2019. №. 2(18). S. 160–167. [in Ukrainian].*
3. Lysetska N. H. Neolohizmy nimetskoі movy yak obiekt naukovykh poshukiv zi stylistyky ta lindhvistyky tekstu v konteksti pidhotovky maibutnykh filolohiv. [Neologisms of the German Language as an Object of Scientific Research in Text Stylistics and Linguistics in the Context of Future Philologists' Training] *Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries»: Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. P. 83–86. [in Ukrainian].*
4. DWDS. Stresstest. [Stress test]. URL: <https://www.dwds.de/wp/Stresstest> [in German].
5. GfdS. Stresstest zum Wort des Jahres gewählt. [Stress test chosen as word of the year]. URL: <https://gfdS.de/stresstest-zum-wort-des-jahres-2011-gewaeht/> [in German].
6. Kinne M. Neologismus und Neologismenlexikographie im Deutschen. Zur Forschungsgeschichte und zur Terminologie, über Vorbilder und Aufgaben. [Neologism and Neologism Lexicography in German. On the history of research and terminology, on models and tasks]. *Deutsche Sprache. Zeitschrift für Theorie, Praxis, Dokumentation. 24. Jahrgang, [German Language. Journal for Theory, Practice, Documentation. Volume 24] 1996. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH & Co., 1997. S. 327–358. [in German].*
7. Wikipedia. Stresstest. [Stress test]. URL: <https://de.wikipedia.org/wiki/Stresstest> [in German].